

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Rzeszowie

LRZ.410.010.01.2023

Ewa Leniart
Wojewoda Podkarpacki
Podkarpacki Urząd Wojewódzki w Rzeszowie
ul. Grunwaldzka 15
35-959 Rzeszów

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/23/061 Zapewnienie obywatelom miejsc schronienia w budowlach ochronnych na wypadek wystąpienia zagrożenia

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Podkarpacki Urząd Wojewódzki w Rzeszowie (Urząd), 35-959 Rzeszów.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Ewa Leniart, Wojewoda Podkarpacki (Wojewoda), od dnia 9 grudnia 2015 r. W okresie od dnia 11 listopada 2019 r. do dnia 13 stycznia 2020 r. funkcję tą pełniła pani Jolanta Sawicka.
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Zapewnienie warunków umożliwiających prawidłową realizację zadań dotyczących budownictwa ochronnego.2. Zapewnienie wystarczającej liczby odpowiednio utrzymanych i wyposażonych miejsc schronienia i ukrycia oraz przygotowanie się do ich zaopatrzenia w niezbędne środki na wypadek wystąpienia zagrożenia.3. Nadzór i kontrola realizacji zadań dotyczących przygotowania budowli ochronnych oraz prowadzenie ich ewidencji.
Okres objęty kontrolą	Od dnia 1 stycznia 2020 r. do dnia 31 maja 2023 r., z wykorzystaniem także dowodów sporządzonych przed tym okresem, jeżeli miały znaczenie dla przedmiotu kontroli.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie
Kontroler	Wojciech Ostrowski, główny specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr LRZ/108/2023 z 14 kwietnia 2023 r. (akta kontroli str. 2-6)

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W okresie objętym kontrolą (do dnia 23 kwietnia 2022 r., tj. do uchylecia przepisów ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o *powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej*³ zawierającej regulacje w zakresie Obrony Cywilnej) Wojewoda, działający jako szef obrony cywilnej województwa, realizował zadania dotyczące budownictwa ochronnego w województwie podkarpackim w zakresie wynikającym z obowiązujących przepisów prawa.

Wojewoda sporządził roczne plany działania w zakresie obrony cywilnej na lata 2020, 2021 i 2022 oraz Wojewódzki Plan Obrony Cywilnej. W rozstrzygnięciach nadzorczych wydawanych w ramach oceny zgodności miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego z przepisami prawa każdorazowo oceniał czy gmina opracowując plan dokonała uzgodnień z właściwymi organami wojskowymi, ochrony granic oraz bezpieczeństwa państwa.

Wojewoda prowadził aktualizowaną corocznie ewidencję budowli ochronnych i ukryć do doraźnego przygotowania oraz dokonywał oceny stanu przygotowań obrony cywilnej w województwie.

Wojewoda zorganizował w budynku Urzędu wojewódzkie centrum zarządzania kryzysowego i realizując postanowienia rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 kwietnia 2004 r. w *sprawie przygotowania systemu kierowania bezpieczeństwem narodowym*⁴ utworzył główne oraz zapasowe stanowisko kierowania.

Najwyższa Izba Kontroli zauważa, iż najistotniejszymi przeszkodami w podejmowaniu przez Wojewodę skutecznych działań związanych z budownictwem ochronnym były:

- brak przepisów regulujących szczegółowo kwestie postępowania z zasobami budowli ochronnych na terenie kraju i definiujących podstawowe zagadnienia w tym zakresie,
- brak unormowań w zakresie Obrony Cywilnej w wyniku uchylecia przepisów cyt. ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2002 r. w *sprawie szczegółowego zakresu działania Szefa Obrony Cywilnej Kraju, szefów obrony cywilnej województw, powiatów i gmin*⁵,
- jedynie instruktażowy charakter wytycznych Szefa Obrony Cywilnej Kraju w *sprawie zasad postępowania z zasobami budownictwa ochronnego* z dnia 4 grudnia 2018 r. (wytyczne SOC).

III. Opis ustalonego stanu faktycznego kontrolowanej działalności.1

OBSZAR

1. Zapewnienie warunków umożliwiających prawidłową realizację zadań dotyczących budownictwa ochronnego.

Opis stanu faktycznego

1. W strukturze Urzędu funkcjonował Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego (Wydział), którego komórka organizacyjna Oddział Bezpieczeństwa Publicznego i Ochrony Ludności realizowała m.in. zadania w zakresie obrony cywilnej, w tym nadzór nad przygotowaniem i zapewnieniem funkcjonowania budowli

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Dz.U. z 2021 r. poz. 372

⁴ Dz.U. z 2004 r. Nr 98 poz. 978

⁵ Dz. U. Nr 96, poz. 850.

ochronnych⁶. Zadania dot. obrony cywilnej przypisane były w zakresach czynności trzem pracownikom Oddziału, posiadającym wykształcenie wyższe, staż na stanowiskach od 8 do 33 lat oraz odbyte szkolenia kierunkowe.

Zarówno w regulaminie organizacyjnym, jak i zakresach czynności pracowników nie dokonywano zmian uwzględniających uchylenie przepisów o obronie cywilnej w związku z wejściem w życie ustawy z 11 marca 2022 r. *o obronie Ojczyzny*⁷.

(akta kontroli str. 7-29)

Działający z upoważnienia Wojewody Podkarpackiego Dyrektor Wydziału⁸ wyjaśnił, że nie dokonywano zmian w regulaminie organizacyjnym oraz zakresach czynności ze względu na informacje o szybkim wejściu w życie przepisów ustawy o ochronie ludności oraz stanie klęski żywiołowej, która miała również regulować kwestie obrony cywilnej. Ponadto brak zmian spowodowany był kontynuacją rozliczania w 2022 r. dotacji na zadania zlecone j.s.t. dot. obrony cywilnej. Również na bieżąco udzielane były odpowiedzi na zapytania, interpelacje poselskie oraz wnioski o udzielenie informacji publicznej w zakresie obrony cywilnej, budowy ochronnych i bezpieczeństwa publicznego.

(akta kontroli str. 30-33, 121-125)

2. W okresie objętym kontrolą Wojewoda, realizując obowiązki wynikające z art. 17 pkt 6 lit. b oraz art. 20 ust. 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*⁹, w swych rozstrzygnięciach nie odnosił się do uwzględniania w projektach planów zagospodarowania przestrzennego potrzeb obronności i bezpieczeństwa państwa. Nie stwierdził także, w ramach oceny zgodności miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego z przepisami prawa, nieważności uchwał w całości lub w części z uwagi na uwzględnienie lub nieuwzględnienie w nich potrzeb obronności i bezpieczeństwa państwa.

Działająca z Upoważnienia Wojewody Zastępca Dyrektora Wydziału Infrastruktury Urzędu wyjaśniła, że Wojewoda realizuje obowiązki wynikające z powyższych przepisów oceniając czy gmina opracowując miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dokonała uzgodnień z właściwymi organami wojskowymi, ochrony granic oraz bezpieczeństwa państwa. Niedopełnienie przez gminy obowiązku dokonania takich uzgodnień stanowiłoby naruszenie art. 17 pkt 6 lit. b wyżej powołanej ustawy.

Wyjaśniająca podała również, że w poprzednich latach nie było rozstrzygnięć nadzorczych Wojewody wynikających z braku takich uzgodnień.

(akta kontroli str. 34-35)

3-4. W okresie od 4 grudnia 2018 r. do zakończenia niniejszej kontroli Urząd realizował budowę drogowego przejścia granicznego w Malhowicach (budynek odpraw autokarów, 2 budynki kontroli szczegółowej, budynek odpraw tax free, 8 pawilonów kontrolerskich). Odbiór dokumentacji projektowej inwestycji nastąpił w dniu 28 czerwca 2018 r., tj. przed wejściem w życie:

⁶ Regulamin Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie, stanowiący załącznik do zarządzenia nr 98/22 Wojewody Podkarpackiego z dnia 25 kwietnia 2022 r. w sprawie ustalenia Regulaminu Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie ze zm.

⁷ Dz.U. z 2022 r. poz. 2305.

⁸ Wszystkie cytowane w dalszej treści wystąpienia wyjaśnienia Dyrektora Wydziału składane były z upoważnienia Wojewody.

⁹ Dz.U. z 2023 r. poz. 977.

- art. 5 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. *Prawo budowlane*¹⁰ stanowiącego, iż obiekt budowlany jako całość oraz jego poszczególne części, wraz ze związanymi z nim urządzeniami budowlanymi należy, biorąc pod uwagę przewidywany okres użytkowania, projektować i budować w sposób określony w przepisach, w tym techniczno-budowlanych oraz zgodnie z zasadami wiedzy technicznej, zapewniając ochronę ludności, zgodnie z wymaganiami obrony cywilnej,
- § 2 wytycznych SOCK, zgodnie z którym szef obrony cywilnej województwa (wojewoda), powiatu (starosta) oraz gminy (wójt, burmistrz, prezydent miasta) uwzględniał miejsca ochronne w projektach nowo wznoszonych budynków użyteczności publicznej realizowanych w ramach inwestycji celu publicznego dla takiej liczby osób (np. interesantów, pracowników, dzieci w placówkach przedszkolnych i szkolnych), która wynika z założeń projektowych dla danego budynku lub zespołu budynków.

(akta kontroli str. 36-39)

5. W okresie objętym kontrolą Wojewoda sporządził plany działania w zakresie obrony cywilnej województwa podkarpackiego na rok 2020, 2021 i 2022 oraz plan wieloletni na lata 2022-2026¹¹.

Kierownik Oddziału Bezpieczeństwa Publicznego i Ochrony Ludności wyjaśnił, iż pierwotnie założono sporządzenie planu wieloletniego w roku 2020, jednak ze względu na pandemię COVID-19 termin ten przesunięto na rok 2021 (plan obowiązuje od roku 2022).

Ponadto w kontrolowanym okresie obowiązywał Wojewódzki Plan Obrony Cywilnej opracowany w grudniu 2013 r.¹² i podlegający stosownym aktualizacjom (ostatnia w dniu 5 lutego 2020 r.).

(akta kontroli str. 30-33, 40-117)

6. W planach działania w zakresie obrony cywilnej nie ujęto zadań dotyczących budowli ochronnych, natomiast Wojewódzki Plan Obrony Cywilnej zawierał ocenę przygotowania budowli ochronnych (zestawienie budowli ochronnych na terenie województwa oraz stan ukrycia ludności w budowlach ochronnych na dzień 30 grudnia 2012 r. i lokalizację budowli ochronnych na dzień 30 kwietnia 2011 r.).

Na dzień 31 grudnia 2021 r. w województwie podkarpackim znajdowało się 184 schronów o pojemności łącznej 19.051 miejsc oraz 185 miejsc ukrycia dla 19.936 osób, tj. łącznie 369 budowli o pojemności 38.987 miejsc. W budowlach ochronnych zapewniono miejsca dla 1,8% ludności województwa (na 2.110.694 mieszkańców¹³).

(akta kontroli str. 40-116, 118-120)

Dyrektor Wydziału wyjaśnił, że plany działania opracowywane były w oparciu o rekomendacje zawarte w corocznych wytycznych SOCK kierowanych do organów szczebla wojewódzkiego. Wytyczne te określały priorytetowe działania, wśród których nie ujmowano problematyki utrzymania w gotowości i rozwoju zasobów budownictwa ochronnego. Działania w sferze budownictwa ochronnego z powodu braku regulacji prawnych i adekwatnych do potrzeb nakładów finansowych obejmowały głównie proces sprawozdawczy oraz realizację procedur zdejmovania z ewidencji i przekwalifikowania obiektów.

(akta kontroli str. 121-125)

¹⁰ Dz.U. z 2023 r. poz. 682.

¹¹ Dokumenty uzgodnione z Szefem Obrony Cywilnej Kraju.

¹² ZK-II,6430.10.2013 z 10 grudnia 2013 r. Dokument uzgodniony j.w.

¹³ Dane GUS na dzień 31 grudnia 2021 r..

7. W kolejnych latach objętych kontrolą na zadania z zakresu obrony cywilnej zaplanowano i wydatkowano środki finansowe w następującej wysokości:

- 2020 r.: plan po zmianach - 3.971 tys. zł, wykonanie – 3.879 tys. zł,
- 2021 r.: analogicznie – 1.005 tys. zł i 973 tys. zł,
- 2022 r.: 467 tys. zł i 456 tys. zł.

Środki finansowe przeznaczono na zakup, konserwację i naprawy sprzętu, utrzymanie systemów alarmowych, szkolenia, dotacje dla j.s.t. na realizację zadań zleconych z zakresu obrony cywilnej. Ponadto w roku 2020 finansowano wydatki związane z przeciwdziałaniem Covid-19.

W kontrolowanym okresie Wojewoda nie przekazywał dotacji na dofinansowanie zadań własnych w rozdziałach 75414 Obrona cywilna i 75421 Zarządzanie kryzysowe.

(akta kontroli str. 126-127)

W kontrolowanym okresie w zarządzie Wojewody nie znajdowały się żadne budowle ochronne.

Dyrektor Wydziału wyjaśnił, że w budżecie Wojewody nie były planowane środki na prace remontowe i konserwację budowli ochronnych ponieważ stanowiły one własność (były w zarządzie) innych podmiotów: j.s.t., wspólnot i spółdzielni mieszkaniowych i zakładów pracy.

(akta kontroli str. 121-125)

8. W odniesieniu do występowania trudności o charakterze prawnym i finansowym, związanych z realizacją zadań w ramach zarządzania kryzysowego i obrony cywilnej w zakresie budowli ochronnych Dyrektor Wydziału wyjaśnił, że wynikają one z braku unormowań zasadniczych elementów problematyki budownictwa ochronnego, jak

- procedury utrzymania gotowości zasobów (remonty, konserwacja),
- realizacja procesów inwestycyjnych (tworzenie nowych obiektów),
- sprecyzowanie podmiotów i zakres ich odpowiedzialności za stan budowli ochronnych,
- źródła i zasady finansowania utrzymania gotowości budownictwa ochronnego i inwestycji,
- określenie zasadniczych wymogów (parametrów technicznych i funkcjonalności) jakim powinny odpowiadać poszczególne rodzaje budowli ochronnych,
- procedury i minimalne wymogi techniczne doraźnego adaptowania obiektów różnego przeznaczenia na cele ochrony ludności.

Funkcjonujące, do czasu uchylecia przepisów ustawy o *powszechnym obowiązku obrony RP*, wytyczne SOCK z 8.04.2018 r. miały charakter rekomendacji i zawarte w nich uregulowania nie były wiążące dla żadnego podmiotu uczestniczącego w procedurach utrzymania gotowości zasobów budownictwa ochronnego: organów administracji publicznej oraz właścicieli (zarządców) budynków. Taki stan prawny przy jednoczesnym braku nakładów finansowych powodowały, że przedsięwzięcia w obszarze budownictwa ochronnego były realizowane na wszystkich poziomach kierowania obroną cywilną w wymiarze szczątkowym. Stan budownictwa ochronnego zarówno w wymiarze regionalnym, jak i ogólnokrajowym w wyniku braku unormowań prawnych, a co za tym idzie braku inwestycji oraz braku adekwatnych do potrzeb nakładów finansowych, nie zapewnia skutecznej ochrony ludności (zwłaszcza w okresie wojny).

Wraz z uchYLENIEM przepisów ustawy o *powszechnym obowiązku obrony RP*, Wojewoda (oraz organy samorządu terytorialnego) utracił instrumenty prawne do podejmowania działań w tym obszarze. Realizacja przypisanej Wojewodzie funkcji szefa obrony cywilnej w województwie opiera się aktualnie na przepisach ustawy

o zarządzaniu kryzysowym np. działania mające na celu utrzymanie gotowości systemów wykrywania zagrożeń oraz ostrzegania i alarmowania ludności. Dyrektor wyjaśnił ponadto, że Urząd nie uczestniczył w inwentaryzacji zasobów budownictwa ochronnego i miejsc mogących służyć ochronie ludności, stanowiącej podstawę utworzenia Aplikacji miejsca doraźnego schronienia – PSP 2.0. autorstwa Państwowej Straży Pożarnej, stąd nie jest uprawniony do wyrażania opinii w sprawie zawartych tam danych.

(akta kontroli str. 128-130)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

Nadzór nad przygotowaniem i zapewnieniem funkcjonowania budowli ochronnych przypisany został do kompetencji Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego, którego pracownicy dysponowali odpowiednimi kompetencjami i stażem pracy. Wojewoda sporządził plany działania w zakresie obrony cywilnej oraz Wojewódzki Plan Obrony Cywilnej, dysponował aktualną wiedzą o stanie obiektów ochronnych na terenie województwa. Jednocześnie z uwagi na brak unormowań prawnych dot. obszaru budownictwa ochronnego Wojewoda nie dysponował instrumentami pozwalającymi na realizację w pełnym zakresie zadań dot. utrzymania istniejącej infrastruktury ochronnej w odpowiednim stanie technicznym oraz zapewnienia odpowiedniej liczby miejsc ukrycia lub schronienia na potrzeby mieszkańców województwa.

OBSZAR

2. Zapewnienie wystarczającej liczby odpowiednio utrzymanych i wyposażonych miejsc schronienia i ukrycia oraz przygotowanie się do ich zaopatrzenia w niezbędne środki na wypadek wystąpienia zagrożenia.

Opis stanu
faktycznego

1-3. W toku przeprowadzonych oględzin ustalono, iż wojewódzkie centrum zarządzania kryzysowego znajduje się na 2 piętrze budynku Urzędu i stanowi zespół pomieszczeń nie będących budowlą ochronną. Wejście do Centrum oznaczone jest międzynarodowym znakiem obrony cywilnej, z zapewnioną kontrolą dostępu. Pomieszczenia są w dobrym stanie technicznym, wyposażone zgodnie z przeznaczeniem, z wydzieloną strefą ochronną. W centrum zapewniono łączność z urzędami centralnymi oraz innymi instytucjami¹⁴. W Urzędzie nie utworzono stanowiska kierowania obroną cywilną oraz stanowiska kierowania zadaniami obronno-mobilizacyjnymi, wymienionych w § 10 wytycznych SOCK.

(akta kontroli str. 131-135)

Dyrektor Wydziału wyjaśnił, że uregulowania zawarte w wytycznych SOCK miały charakter rekomendacji i nie były wiążące dla żadnych podmiotów uczestniczących w procedurach zapewnienia gotowości budowli ochronnych. Żaden dokument normatywny lub prawny z mocą wiążącą w obszarze OL (ochrony ludności) i OC (obrony cywilnej), przed uchynieniem ustawy o powszechnym obowiązku obrony RP nie precyzował wymogu utworzenia „stanowiska kierowania obrona cywilną”. W chwili

¹⁴ Protokół oględzin z dnia 22 maja 2023 r.

obecnej kierowanie przez Wojewodę realizacją zadań z zakresu OC, w przypadku braku takiej możliwości ze stanowisk w Urzędzie (stałego miejsca pracy Wojewody) jest przewidziane – w odniesieniu do zagrożeń czasu wojny – z zapasowego miejsca kierowania systemem bezpieczeństwa województwa.

Problematyka kierowania sprawami obronności i przygotowania stanowisk kierowania została szczegółowo uregulowana rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 27 kwietnia 2004 r. Zarówno w akcie tym, jak również w przepisach ustawy o powszechnym obowiązku obrony RP nie funkcjonuje pojęcie „stanowiska kierowania zadaniami obronno-mobilizacyjnymi”. Wojewoda w obszarze pozamilitarnych przygotowań obronnych realizował kierowanie sprawami obronności zgodnie z zapisami art. 20 ustawy o powszechnym obowiązku obrony RP, a także cyt. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 27 kwietnia 2004 r. Wojewoda przygotował główne stanowisko kierowania w stałej siedzibie oraz w zapasowym miejscu pracy, którego lokalizacja została uzgodniona z Ministrem Spraw Wewnętrznych i Administracji. Ponadto przygotowane zostało zapasowe stanowisko kierowania, którego usytuowanie uzgodniono z Ministrem Spraw Wewnętrznych i Administracji i Ministrem Obrony Narodowej. Przedsięwzięcia oraz procedury związane z przygotowaniem i funkcjonowaniem systemu kierowania zawarte są w planie operacyjnym funkcjonowania województwa (dokument niejawni).

Dyrektor Wydziału w konkluzji swych wyjaśnień stwierdził: *biorąc pod uwagę powyższe oraz fakt, że w ww. przepisach prawa (wyższych rangą niż wytyczne) została w pełni uregulowana problematyka przygotowania stanowisk kierowania sprawami obronności przez Wojewodę, zapisy wytycznych SOCK odnoszące się do stanowisk kierowania obroną cywilną i zadaniami obronno-mobilizacyjnymi nie mogą mieć zastosowania.*

W odniesieniu do niezapewnienia budowli ochronnej na potrzeby funkcjonowania wojewódzkiego centrum zarządzania kryzysowego Dyrektor Wydziału wyjaśnił, że wymóg taki nie został sformułowany w żadnej regulacji prawnej, zarówno w obszarze zarządzania kryzysowego, jak i OC i OL. W sytuacji kryzysowej w przypadku konfliktu zbrojnego i w czasie wojny, funkcję centrum będzie pełniło centrum dyspozycyjne Wojewody w powołanym wyżej zapasowym stanowisku kierowania systemem bezpieczeństwa województwa, które będzie miało charakter interdyscyplinarny w aspekcie koordynowania i kierowania wszystkimi obszarami bezpieczeństwa na terenie województwa – obronność OC, OL, zarządzanie kryzysowe.

(akta kontroli str. 121-125)

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

Wojewoda zrealizował wynikający z przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 kwietnia 2004 r. w sprawie przygotowania systemu kierowania bezpieczeństwem narodowym, obowiązek przygotowania głównego stanowiska kierowania w stałej siedzibie oraz w zapasowym miejscu pracy, a także zapasowego stanowiska kierowania. Wobec uznania przez Wojewodę, iż wytyczne SOCK stanowią jedynie rekomendację nie zobowiązującą do podejmowania wyszczególnionych w nich zadań, Wojewoda nie utworzył w Urzędzie stanowisk kierowania obroną cywilną oraz zadaniami obrono-mobilizacyjnymi.

3. Nadzór i kontrola realizacji zadań dotyczących przygotowania budowli ochronnych oraz prowadzenie ich ewidencji.

Opis stanu faktycznego

1. W okresie objętym kontrolą Wojewoda prowadził w formie jednej tabeli zestawienie zbiorcze budowli ochronnych i ukryć do doraźnego przygotowania zawierające informacje wyszczególnione w § 32 wytycznych SOCK. Według zapisów § 31 wytycznych SOCK ewidencja taka prowadzona być powinna w 2 oddzielnych tabelach jako: ewidencja budowli ochronnych obejmujące istniejące schrony i ukrycia oraz ewidencja ukryć do doraźnego przygotowania. Zestawienie nie było aktualizowane po 22 kwietnia 2022 r.

(akta kontroli str. 136)

Dyrektor Wydziału wyjaśnił, że taka forma edytorska bazy danych budownictwa ochronnego podyktowana była względami praktycznymi mającymi na celu ułatwienie korzystania z danych. Ponadto powołane wytyczne SOCK nie określają dość precyzyjnie parametrów i kryteriów służących do zakwalifikowania danego obiektu do danej kategorii i nie precyzują procedur adaptowania obiektów typu piwnice, garaże podziemne na potrzeby ochrony ludności.

(akta kontroli str. 121-125)

2. W kontrolowanym okresie wszystkie komórki właściwe w sprawach OC i OL starostw powiatowych oraz urzędów miast na prawach powiatów (łącznie 25 jednostek) przekazywały do Wydziału charakterystyki istniejących zasobów budownictwa ochronnego, na których podstawie aktualizowana była wojewódzka ewidencja budowli ochronnych. Ostatnie takie sprawozdania przekazane zostały w roku 2022 według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. W okresie objętym kontrolą nie wystąpił przypadek nieprzekazania do Wojewody powołanych wyżej sprawozdań. Wojewoda nie kontrolował (także nie zlecał przeprowadzenia kontroli) sposobu prowadzenia ewidencji budowli ochronnych i ukryć do doraźnego przygotowania przez szefów obrony cywilnej w j.s.t. na terenie województwa.

W odniesieniu do zapisów § 68 wytycznych SOCK stanowiących, że przygotowanie oraz aktualizację ewidencji budowli ochronnych i ukryć do doraźnego przygotowania nadzorują szefowie obrony cywilnej województwa - w odniesieniu do szefów obrony cywilnej w jednostkach samorządu terytorialnego na terenie województwa, Dyrektor Wydziału wyjaśnił, iż wytyczne te miały charakter rekomendacji i zawarte w nich uregulowania nie były wiążące dla Wojewody. Działalność Wojewody w sferze nadzoru nad gotowością zasobów budownictwa ochronnego obejmowała głównie monitorowanie i aktualizowanie ewidencji oraz rozwiązywanie problemów bieżących, w szczególności rozpatrywanie wniosków organów samorządu o przekwalifikowanie i ewentualną likwidację obiektów.

(akta kontroli str. 30-33, 118-120)

3-4. Wojewoda dokonywał oceny stanu przygotowania obrony cywilnej na obszarze województwa. Ocena ta sporządzana była na podstawie ocen przekazanych przez szefów obrony cywilnej powiatów, według wzoru określonego w wytycznych Szefa Obrony Cywilnej Kraju z dnia 30 sierpnia 2016 r. w sprawie opracowywania oceny stanu przygotowań ochrony ludności i obrony cywilnej w województwach. Ocena tworzona była w formie arkusza Excel i składała się z tabel dot. poszczególnych zagadnień. Tabela Nr 4 odnosiła się do budowli ochronnych

i zawierała dane o ilości budowli z podziałem na schrony i ukrycia, stanie technicznym i wyposażeniu oraz wysokości środków finansowych poniesionych na ich utrzymanie. Nie wystąpił przypadek nie przekazania Wojewodzie powyższych ocen. Powyższe oceny Wojewoda przysyłał do Szefa Obrony Cywilnej Kraju corocznie do dnia 20 marca. W okresie objętym kontrolą Wojewoda sporządził i przesłał oceny za lata 2020 i 2021. Wojewoda nie posiada informacji czy Szef Obrony Cywilnej Kraju po zapoznaniu się z ocenami podejmował działania celem poprawy stanu funkcjonowania obrony cywilnej.

(akta kontroli str. 137-142)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

Wojewoda realizował obowiązek prowadzenia zestawień zbiorczych budowli ochronnych i ukryć do doraźnego przygotowania oraz dokonywania oceny stanu przygotowania obrony cywilnej na obszarze województwa.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Rzeszów, 24 lipca 2023 r.

Kontroler
Wojciech Ostrowski
główny specjalista k.p.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie
Dyrektor
Wiesław Motyka

/-/

/-/